

СВОБОДА **СВОБОДА**
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1993

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzhka UNA Estate: 216 Foamdrome Rd., Kershonson, NJ 12446
(914) 626-5641; Fax (914) 626-4638. e-mail: fqmpt@aol.com

Передплата на рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів УНСОУ \$75.00 річно, на півроку \$40. За кожну зміну адреси \$100.
Чекі, "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Смирнік

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Яйце-райце України

Україна має своєрідне яйце-райце, з допомогою якого може значно зміцнити своє становище у світі і вирішити багато економічних проблем. І цим яйцем-райцем або, якщо хочете, писанкою є космічна промисловість.

Відразу після здобуття незалежності керівництво молодоті держави недооцінювало можливості успадкованого від колишнього СРСР ракетно-космічного комплексу, до якого належав найбільший в світі ракетобудівний завод в Дніпропетровському, "Південмаш". Та й не до польотів на Марс було тоді: потрібно було утвердити незалежність і державність, боротися з гіперінфляцією і переводити країну на рейки капіталістичного розвитку. Проблеми виживання загнмарювали собою всі інші. Залишена напризволяще космічна промисловість починала занепадати, оскільки зникла колішня державна підтримка.

Проте з приходом до влади в 1994 році Президента Леоніда Кучми, який свого часу був директором "Південмашу", ситуація дкорірно змінилася. Не забув Президент свого підприємства чи то з огляду на свою вірність йому, чи то усвідомлював надзвичайну важливість ракетно-космічного комплексу для економічного і державного утвердження України. Як би там не було, завдяки йому сприяння створенню Національну Космічну Агенцію України і випрацювано космічну програму. Україна вдалося врятувати як галузь, так і свій статус космічної держави.

І ось тепер Київ робить наступні кроки до утвердження своєї "космічної" незалежності. Разом зі ЗСА, Норвегією і Росією він розпочинає наступний рік до здійснення космічного проекту "Морський старт". Маючи 15-відсоткову частину капіталу у ньому, Україна поставитиме ракети-носії "Зеніт", які виводитимуть з колішньої нафтодобувної платформи біля Гаваїв супутники на геостационарну орбіту. Головний директор НКАУ Олександр Негода сказав нещодавно, що здійснення проекту принесе Україні біля одного більйона доларів. Ця сума не така вже й мала, якщо порівняти її з чужоземними інвестиціями в Україну, які досягли за шість років незалежності лише півтора більйона доларів.

Крім грошей, Україна здобуває ще і якусь частку інформаційного ринку планети, адже в рамках "Морського старту" запуститимуть переважно супутники зв'язку. В наш вік шаленого потоку інформації це дуже важливо. Як кажуть, хто має інформацію, той має владу. І це, звичайно, з усім цим приходить престиж космічної держави, що підносить авторитет України у світі і стимулює зростання здорового патріотизму серед українців.

Беручи активну участь у "Морському старті", Україна не забуває також про розвиток своїх самостійних космічних програм. Гіркий досвід чужоземного панування навчав її забезпечуватися з усіх боків. На початку червня вона заявила про намір наладити до 2005 року запуск комерційних супутників з літака "Руслан" — одного з найбільш потужних у світі. Здійснювши цей проект під назвою "Оріль", Україна зробить вахливий технологічний прорив, адже запуски з літаків коштують у рази дорожче, ніж запуски з ракет. Цілі у тих і тих одна: пошуки і освоєння життєво необхідних ресурсів. Хто буде першим на цій дорозі, той буде сильнішим і багатішим, той буде мати більше "територій" і "колоній".

Тому й секретар Ради національної безпеки України Володимир Гурбулін заявив у травні, що Україна продовжуватиме виробничо-технологічний ракет середнього і дальнього засагу, щоб використовувати їх для космічних польотів. "Україна була, є і буде космічною державою. Ми не можемо відмовитися від продукту наших умів, знання і рук," — сказав він. — Чому ми повинні гарантувати, що в 2010 році ми не зробимо ракету, здатну летіти на Марс?"

Отож дякувати Богу, що українські керівники належно оцінили вартість свого яйця-райця і не збираються його віддавати так, як рік тому ядерні богослови.

Мирослав Семчишин

ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Питання української мови як державної і трудної та перешкоди у її обов'язковому уведенні передовсім у всіх ділянках публічного життя, починаючи від державної адміністрації (Верховна Рада, Уряд, облради, районні чи міські центри) далі не сходять із сторінок крайової преси і знаходять живий відгук у пресі діаспори. Здавалося б, що 10-та стаття Конституції України є ключем до остаточної розв'язки цього наболілого питання, але не так. Від теорії до практики, від статті конституційної постанови до практичного здійснення цієї кардинальної вимоги — справді далеко і терниста дорога. Свідчить про це факт призначення Президентом Кучмою 30-членної Ради мовної політики (РМП), що має бути консультативним, дорадчим органом Президента і випрацювати реальні проекти чи директиви, які мали б довести до здійснення Конституцією передбачених постанов щодо української мови як державної.

Здійснити що виправдану вимогу Конституції, на нашу думку, буде не легко, бож, кажучи про народному, українська мова "пасе задніх", і з кожним наступним роком її державність поступатиме все більше й більше російській мові, що творить підґрунтя для пропаганди дукальсько-російської двокультурності.

До того ж що конституційну державність української мови піддаємо 3-й параграф 10-ї статті, де виразно сказано що, "Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської і інших мов національних меншин України". Ця інтегральна частина 10-ї статті створює своєрідну дихотомію (двоїстість) у трактуванні української мови як державної, і що складність муситиме РМП відповідно погодити, тим більше, що в кількох південно-східних областях центрах не українську мову, а російську вважають за державну. Аналізуючи Положення про Рад мовної політики, загальною думкою п'ятої глави Комісії захисту української мови при Конгресі Української Інтелегенції — А. Погрібний, приходить до висновку, що українці в статті десятий Конституції поставлені нарівні інших національних меншин, що в цьому Положенні немає і згадки про нормальне становище, в якому опинилася українська мова як державна. Завданням президентської Ради (РМП) є виправити це ненормальність, зокрема, де процвітає антиук-

раїнство. Виявляється теж, що з правого боку РМП є безправна, бо не може приймати зобов'язуючих рішень. Вона може тільки слухати доповіді, вести дискусії і складати пропозиції до Президента. Завдання Президента — закріпити за проектом закону повноваження і за дестві треба буде зводити тяжкі бої на арені Верховної Ради. Отже основним завданням Ради мовної політики є випрацювати новий закон, на відміну від досі діючого з 1989 року "Закону про мову в Українській РСР", який ми своєчасно назвали беззастережно як який, хоч був масово опротестований, від семи років зобов'язує до сьогодні.

Новий закон, над яким уже від кількох місяців працює Рада, матиме назву какому. "Про розвиток і застосування державної та інших мов в Україні".

Досі, як нам відомо, на першому засіданні РМП у квітні Президент, як її голова, заявив: "Звернувшись мову, значить завершувати державу". Тому роки три наші Президент дозволив собі на сумнівний вислів, мовля, "українська мова не справлялася". Сьогодні ми свідомі, що мовне питання, закріплене за українською мовою статусу єдиної державної, це не якась тема чи гіпотеза. Це прямо аксіома, де істина, якої не треба доказувати. Щобільше, у цьому ж слові до членів Ради він прямо заявив, що підготувати новий проект закону про мови треба зробити сьогодні, бо завтра може бути пізно...

Коли пишемо ці рядки, нам невідомо, чи Рада вже закінчила свою працю над проектом нового мовного законодавства. Покищо відомо тільки те, що у ньому є такі статті, яких у старому законі з 1989 року немає... Маємо там, м. і., розділ про мову Збройних сил України і чітко визначений порядок застосування мовного законодавства, маємо чітко з'ясований мовний режим для дошкільних закладів і шкіл, та вищих навчальних закладів (вузів), є там перелік службових осіб, які обов'язані володіти державною мовою, порядок і терміни введення нового закону в різні ділянки життя; є теж відповідальність за порушення мовного законодавства. На тлі цих коротко сформульованих перспектив майбутнього зміни, що мали б увійти до нового мовного законодавства, справжню тривогу викликають факти оприлюднені переліченими Раді міністром інформації З. Куликом про те, як різко скоротилися у порівнянні з 1992-м роком

кількість і тиражі українських видань. Насогодні російськомовна преса в Україні у сім разів(!) перевищує українськомовну, при чому рестрація російських видань проходить дуже швидко і сторінки їх заповнені антиукраїнською пропагандою. До того ж дуже помітний зріст українських інвестицій у російську пресу, яку прокинуло, а українська преса продовжує мати труднощі з папером. А другий приклад, наведений З. Куликом, справді неймовірний, бо виявляється, що Національна Академія Наук України подає на рестрацію до Міністерства інформації 12 наукових вісників (чи бюлетенів), а з них російськомовною... 11, а один бюлетень українсько-російсько-англійською.

Окрему увагу звернемо на засоби масової інформації (перевісимо радіо і телебачення). Ощопуку проблему затронував у своєму виступі на Раді академік М. Жулинський (він же голова Інституту літератури ім. Шевченка і депутат). Він наголосив, що загальнонаціональна консолідація можлива тільки на базі державної мови через засоби масової інформації.

Ми, заявив він, катастрофічно втрачаємо контроль над ситуацією. І, ніби на вузловому вузлі Президент у його виступі, українська, високопрестижна за своєю, між іншим, наголосив: — "Маємо покласти про свою інформаційну (службову), бо програмо державу".

Питання української мови як єдиної державної затронував теж відомий політолог Юрій Бадзьо у своїй доповіді на конференції в Академії Наук ще у лютому минулого року, а згодом розгорнув цю проблему дещо ширше і в статті "Історичні небезпеки на нашому шляху до громадянства" ("Літературна Україна" за 6-те березня), там читаємо:

"Етнічні конфлікти, будучи в Україні єдиним повновправним суб'єктом національно-державного самовизначення, ні з ким не повинні ділити своїх державного і культурного існування. Отже з червня минулого [1996] року, усі ми громадяни України — українці. Але 10-ту статтю Конституції з її двоїстістю (гарантія вільного розвитку, використання і захисту російської мови в Україні) можна вважати як право на узаконення та збереження мовних здобутків Росії на території України". Висновок Ю. Бадзьо, "Конституція України легалізує правовий стан, в основі якого лежить антагоністичний конфлікт між законними правами етнічних українців і необуртованими претенсіями дея-

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Богдан Марків

10-ий сезон Квартету ім. Леонтовича в Мюзік Мавнтен

В неділю, 8-го червня ц. р., почався 68-ий літній сезон в Мюзік Мавнтен. Президент фестивалю Ніколас Гордон, вітаючи публіку, зазначив, що з нагоди 200-ліття народження Шуберта та 100-ліття смерті Брамса у програмах 16-тих концертів є включені твори тих композиторів. А сьогодні, 8-го червня, це день народження композитора Роберта Шумана, тому в програмі почуюмо його фортепіанний Квінтет Ес-дур.

Відкриття сезону довершив заслужений струнний Квартет ім. М. Леонтовича, який в тому році святкує своє 10-ліття поспільних виступів у цьому престижному фестивалі камерної музики стейту Коннектикут.

В програмі концерту фігурували два українські твори, а саме: "Мелодія" Миколи Леонтовича та "Дощик" Миколи Леонтовича. Надруковано ім'я композитора Леонтовича з біографічними даними і вперше написане за українською транслітерацією є основним джерелом інформації для американського слухача.

Ці дві точки, хоч часом дуже короткі, збудили в публіки помітні зацікавлення. Шляхетний і брильянтний музичний лоскотання "Дощика" Леонтовича були знамениті. Інакше не могло бути — це професійна візитівка ансамблю, в який входить скрипаль Юрій Мауркевич і Юрій Харенко, віолончель Борис Девятков та чекіст Володимир Пантелеєв. Далі квартет вніс у свою програму шедевр Шуберта як свій вклад до святкування 200-ліття уродин композитора.

Квартет а-моль D 804 Франца Шуберта, відомий під назвою "Розамунде", був написаний в березні 1824 року. Назва походить від теми повільної частини, яку композитор взяв з написаної раніше тетралогії "сес тейс жазви".

Твір був написаний для квартету Ігнація Шупаніца, який виконав його в серії концертів Товариства любителів музики в присутності авторів. Це була найкраща пропаганда інструментальної музики композитора. Це єдиний квартет, що вийшов друком за життя композитора у вересні 1825 року, як опус 29. Рух мелодії має особливості, а пластичність, а переходів з прості й природні. Розроблення матеріалу базується на елементах, які випливають з музичного змісту. Всі частини пов'язані між собою першою темою, до головного інтервалом є

допомою! Ліва-права, ліва-права, намагаємось йти в крок, втомлені, але бадьорі. — Осканко, як називається те, над чим ти сьогодні цілий день працювала, садила, поливала? — "Горододіло-квітник, татуню!" — вигукнула я. — "Цікаво, цікаво" — бурмочес собі під ніс.

Чи все така дилія була поміж нами? Ні! Ти і я знаємо, але є певний вік, коли ми вже не діти, але не дорослі. Тоді все доводило нудно, неспіває, і ще ці вчепили й бачили! — та ж вони нічого не знають! Ти знаєш, про що йде. Ти знаєш, бо сам вчителював, хоч я казав, що "дехто з учнів був чорним молодшим, але на дві години вишивав від Тебе". Однак давав собі раду, бо не рист чи як важливо. Ти полинав їх серця і розум.

Ти успішно вивчався з дитим чужим, зі своїми завжди важко. Чи через те, що своїм привчався до останньої краплі, білизни писав і білизни писав, бо бачив потенційні можливості. Щоб діти вчилися, а до себе все вимогливість, навіть якщо була шеміт? Чи просто прагнути у діти перенести те, що здобув самотужки й готове пошати, а тут дитя твоє, "від крові і плоти", випрається і навіть чути не хоче про якіс настанови. Не один Ти через те перейшов і не на Тобі закінчилося це. Не замігалися ми на "гірських потоках". За що Тобі віддячу до кінця віку буду, що мав Ти пошану до моєї душі (часами навіть не найкращою), до моєго рішення. Дав мені можливість випробувати свої сили, зробити й виправити власні помилки. Подарував

(Закінчення на стор. 3)

Оксана Сон

Китиця бузка

(Лист до батька)

III

...Я маю свою вилку, дарма що вона крок у довжину і крок в ширину. Татів крок. Тут усього потроху. На тілько двос на городі, сусідські городи сумують — їх господарі ще не пришили. Але не довго. Єсь переходиш колишня учителька, тепер на пенсії: "Дай Боже щастя, паше Михайле" — звертається вона до Тебе. — "Дай, Боже, і Вам, пані Маріє, від нас з Оксаною" — чемно вітається і хвилює пристає від праці. Я наслідую поведінку — "як добче мати такого вчливого тата" — приходить мені шира думка.

— Давно не бачилися, чи все гаразд? Потребувати допомоги — гукнуть до нас. Учителю, мила літня жінка, доброзичлива й без краплі гіркоти до життя. Вона весело живе головною на знак згоди: — "Чи можу позичити Вашу помилочку, в мене полоніти достигли, нехай поласують".

Ти відгачиш за виявлену пошану й наказуєш справуватися, не змарнувати праці, не бартися й, очевидно, бути чемною.

— Просимо до нас на погулянку. Права, Оксанко, нам буде краще смукати, якщо пані Марія долучиться до нас? — пропонуєш ти, Я, потверджуєш, і пані Марія дякує і обіцяє, що неодмінно приїде.

Невелика серветка править нам за обрус. На ній, мов у казці, з'являється канапка — скільки життєво

хліба з домашнім селянським сиром (бабуна на тижні відвідувала, привезла гостинцеві), "пір'я" зеленої цибулі, редьки. Пані Марія розливає гарячий чай з термоса і подає шматочок плянця з рубарбаром. Як святково виглядає цей імпрровізований буфет. Але моя канапка ніша — хліб білий з маслом і сиром, притрушений січеною петрушкою, "Чому?" — запитує очима.

— Тому, що Ти ти мале, а малечі належить все що найкраще" — відповідаєш мімікою. — "Давайте поділимося", — прошу я. Годимось. Так не маємо навіть нішка ніша канапка в сім'ї! Вечір лівно виходить з-за гори, за яку тількино вилетіло сонце. Це там рожева зграя та розкоє проміння півколо відбивають сягнута неба. Так збиратися додому. "Що ж має господиня тут насиділа?" — цікавиться Ти, прикидаєш біля моєї "городу". Ти всміхаєшся, мені весело. "Гарний город у мене, правда, тату?" — Так, доню, але не знаю як назвати його. Машу тут картоплю й огірок — це город, але мак та волочка — це квітник, а що це так, навіть не знаю, якісь буряки і дольки. Отже маси гарні городо-квітні-дольки або квітко-дольки-город. Як Тобі краще подобається? Я розміркую над захоплюючою і тепер зурмулюю назвою й додую: "І так, і так!". "Добраніч, пані Марія, добраніч... білділки, добраніч комарі!" — прощаюся з моїми супутниками, які "крутилися" зі мною цілий день, незалежно чи з користю для мене, чи мені на шкodu, ми були разом. Комар на прощання мене так міцно, пошлівав, аж рука розпухла. — "Розітри отом, не буде так докучати, але не чирхай укус — буде гірше свербіти" — радить, подаючи прихильну пляшечку з отомом. Зодягає мене в светерчик, гайда

Поставлено пам'ятник на могилі проф. О. Оглоблина

Завдяки праці Комітету для побудови пам'ятника на могилі проф. Олександра Оглоблина, найвидатнішого українського історика в другій половині XX століття і провідного організатора українського наукового життя, під кінець 1996 року на Спрінгфілдському цвинтарі в Масс., побудовано імпульсний пам'ятник на спільній могилі родини Оглоблинів — Анни (померла 1965 р.), дружини історика, сина д-ра Дмитра (помер 1986 р.) і проф. Олександра Оглоблина (помер 1992 р.). Проект пам'ятника виконав д-р Осип Мартинюк, проф. Кентського університету.

Пам'ятник св. н. О. Оглоблинові і його родині.

До Комітету входили такі особи: д-р Любомир Винар, голова й ініціатор переведення збірки, д-р Василь Омельченко, заступник голови Микола Гайовий, касир комітету, і св. п. Марія Биковська — членкиня. Комітет постав у червні 1996 р. Пам'ятник виглядає імпозантно, збудований з чорного граніту і складається з двох частин: перша частина (поздовжана на 6 стін) має вирізьблений хрест, герб Києва і портрети проф. О. Оглоблина і його дружини і сина, друга частина — поздовжня, має вирізьблені біографічні дані. Архітект — д-р Мартинюк зумів пов'язати пам'ятник з Києвом, де вони народилися, і в архітектурних формах у знавчий мій передати наступним поколінням особистість видатного будівничого української науки і культури.

Проф. О. Оглоблин, почесний президент УВАН і УНТ, почесний член ІНШ і УНІУ, почесний доктор і найстарший історик і повністю заслужив на цей репрезентативний пам'ятник. Він виховав декілька поколінь істориків в Київському університеті, УВУ і Гарвардському університеті, які ідуть слідами свого учителя, ментора і приятеля та далі розбудовують українську історичну науку. Проф. О. Оглоблин був великим прихильником своїх студентів і багатомірним різним докторантам, які опрацювали свої докторські праці, а часто витягав їх з різних „кладовищ“. Комітет і жертовцями виконав і свої обов'язки. На цьому місці складено широкі поклади мисливих жертводавців і установ, що своїми жертвами уможливили побудову пам'ятника. По-

КОЛИ ПРЕЗИДЕНТ БІЛЛІ КЛІНТОН у 1995 році зніс заборону експорту комп'ютерів, то Китай з наведеною радістю склупцює ці висококапіталізовані технології. Досі китайці купили 46 високої технічної якості суперкомп'ютерів і багатьох інших ішних, які є майже такої ж якості. Ці комп'ютери Китай може уживати для просування ефективних і легких ядерних двигунів, які можуть бути обладнані на ракетах з можливістю осангути ЗСР, тварають офіційні розвідки чинники та ядерні експерти. Одне правління Уряду президента Б. Клінтона вірять в те, що приватні китайські підприємці американських комп'ютерів доповнюють того, щоб вони не були уживані для військових справ.

ЩАСТЯ МАТЕРІ

Завдяки вашим пожертвам сьогодні є справді щасливий день для цієї мами та її дитини. Тепер, як ви знаєте, Україна переживає кризовий період і мами та їхні діти прикладають багато зусиль, щоб вижити в цій ситуації. При вашій підтримці ФДЧ виконає свою місію — передати всім потребуючим життя, зберігаючи пренатальні та неонатальні приладдя та медикаменти. Здорова вагітність — запорука здорової дитини.

ПОМОЖІТЬ НАМ ВАШИМИ ПОЖЕРТВАМИ ДОПОМОГТИ ДІТЯМ УКРАЇНИ!

Children of Chernobyl Relief Fund

272 Old Short Hills Road, Short Hills, New Jersey 07078 • 201 376-5140

У столиці Канади, Світлий Понеділок, 28-го квітня ц. р., виявився особливо святочним, бо цього ж дня, в присутності понад трьохсот людей введено на катедру східнохристиянської літургії ім. Родини Куль при Інституті ім. Митр. Андрея Шептицького, о. проф. Петра Галадзу. Уфундована університетська катедра — це одна професорська посада, яка є безпечена на майбутній століття залізним фондом у сумі одного мільйона доларів.

У цей надзвичайний день відслужено в кількох мовах прекрасну Воскресну Вечірню. Головним служачим був Митрополит Михайл Бадзель з Вінніпегу. З ним співслужили Екзарх о. Таббі Квайтер з Мелітської Греко-Католицької Церкви та отець д-р Петро Галадза й о. дякон Б. Бальський. Серед присутніх були також: повохотізований єпарх елмонтонський, Владика Лаврентій (Гуцулук), як рівно представники римокатолицьких, східнохристиянських, православних, англіканських та інших церковних спільнот, членів дирекції Фондів Інституту та отавська українська громада.

При вході до великої університетської каплиці, перетвореної з цієї нагоди на український лад, привітали Митрополита Хлібом-сіллю ректор Університету св. Павла, о. д-р Делі Шлітт, голова місцевого відділу Ліги Українських Католицьких Жі-

ПОДІЇ
ПАНАХИДА ЗА ПОЯЛІГКИ ВОЯКІВ
Глен Спей, Н. Й. — Братство кол. воєнків 1-ї Української Дивізії ЮНА. Станція ЮНА. Братство „Броу-Лев“. Охорона воєнних могил, влаштування зелено-святкової Панахиди за полягалих воєнків українського війська. Панахида відбувається у неплі, 15-го червня, о год. 11:30 ранку біля символічної могили на оселі УБС „Верховина“. Відправляє її парох українських католицької та православної церков о. Іван Тихович та о. протопревістер Нестор Коваль.

ВІДЗНАЧЕННЯ 30-ЛІТТЯ ПОСВЯЧЕННЯ ЦЕРКВИ
Глен Спей, Н. Й. — Тут у неплі, 22-го червня, відбувається відзначення 30-ліття посвячення місцевої церкви св. Володимиром. О год. 11-й ранку — Архидієцка Служба Божья, яку відправляє Владика Василь Лосєв в оселі о. митра Івана Тереховича та о. Івана Тиховича. Після Служби Божої — святковий бенкет з мистецькою програмою на оселі УБС „Верховина“.

Виправлення помилки
У дописі Віри Дубас „Активність ОЖ ОЧУС в Голлівуді на Флориді“ („Свобода“, с. 88 з 9-го травня ц.р.) один з абзаців слід читати так: „1-го лютого відбулися, як щорічно, традиційні вишнівані вечорини в Українському Культурному Центрі“. — Ред.

схскими моментами. Її прийняли присутні довготривалою увагою. Грімки моголєвськи прозвучали на честь катедрального професора та шеприх жертводавців. Мимоволі приходили на думку спогади про покійного вже батька о. Петра, назвищайного дяка бл. п. Михайла Галадзи, який за свою надзвичайну працю отримав ще перед війною о-

Після церемонії (зліва): о. д-р П. Галадза, П. І. Д. Кюл, о. д-р А. Чирівський, д-р Д. Шлітт.

глибокому слові, що завідувач катедрою в своїй особі відносно немоєв ки, цілу суті катедрі літургіології. Відтак канцлер університету Архієпископ Оттавський Марселл Жерве офіційно ввів о. д-ра П. Галадзу на новий пост. У своїй тримовній інавгураційній доповіді „Прямуючи до центру, щоб віднайти дієсну: центральність Літургії в богословській формі“ о. проф. Галадза підкреслив, що літургічне життя оживлене теологією. О. Галадза пригадав присутнім, що майже до дня ст років раніше відбулося перше (до речі, воскресне) богослуження в Канаді в слов'янській традиції, під час відвідин греко-католицького священника о. Нестора Дмитрова з Америки.

О. д-р Галадза здобув докторат з теології при Коледжі св. Михайла в Торонтоському університеті. Вивчавши при Університеті св. Павла від 1992-го року, але ще раніше був зв'язаний з Інститутом ім. Митр. Андрея та його літньою програмою в студентському монастирі Преображення Господнього в Каліфорнії. Інавгураційна доповідь отця Петра вміло переплетала глибокі наукові твердження з емоційними душепастир-

Членство...
(Закінчення зі стор. 1)

втрата, бо свідомо того, що членство в НАТО не буде даровизною. Іхня свідомість про неспроможність сьогоднішньої польської армії оборонити країну та видатки в'язати з тим, щоб у майбутньому польське військо відповідало всім вимогам армії країни НАТО, ніяк не зменшують ентузіазму. Крім того поляки, які і інші народи Центральної та Східної Європи знають, що демократизація їхніх країн поступатиме вперед тільки при тісній співпраці з країнами Заходу.

Китиця... (Закінчення зі стор. 2)

ши крила, навіть не намагався тримати їх зв'язаними. Хоч у сні Тобі подякую за це, бо наяву завжди чогось бракує — як не снів, то часу, і теж свідомість є, що все „само-собой“ повинно було розумітися...

Ми зростаємо разом і, як ти сам признався, людина, яка розуміє життя, ніколи не повинна зупинитися на досягнутому, а прагнути над собою, доповняючи свій світогляд, поповнюючи свій кругозір. Працюючи над білком і душею. Адже, коли вони у взаємодії з'ясу й збаляються, вони творять гармонію. Розлад між ними — приводить до фатального кінця...

Скільки науки Ти вклав, скільки рад-порад подарував. Тільки не все можна приміняти — вичерпаєш на силах терпеливості, вирозуміння, а це тягне нові наслідки. Але, що зробиш? Якщо б нас можна було програмувати безпомилково, бездушно, беземоційно, — не були б ми людьми, а тільки біологічними машинами.

Дивний сон, правдивий сон, бо ті, хто досліджує сновидіння, схилилися до думки, що це все є виявом нашого пережиття та відчуття. В кожному по-своєму, в більшій чи меншій мірі. Ми зберігаємо усі події в малесеньких комірках і за певних обставин припаса пам'ять відтворює, мов з кліш, фотографії — темне стало чітким і зрозумілим. Яка болюча вістка. Можна безліч разів запитувати „чому?“ і „як це сталося?“. Хто вразив Тебе так несподівано і жорстко, чужий чи свій? Серце, з медичної точки зору, тільки м'яз, але як він може „керувати“ людиною, коли вона доброзичлива чи лиха.

Над Твоїм серцем нині клакють лікарі. Маю єдину надію, що вони добрі чоловіки. Однак, благаю Господа, щоб тримав свою цілість Правдою над ним. Чим вразила Тебе доля? Скільки це повторювалося — з дня-на-день, з року-в-рік? Ти беззаперечно віддав людям своє серце, а чи вони його пошанували, чи оцінили, чи просто... не могли, про свої вбогості дуби. І як наслідок — рубіть. Життя загрожують рубіть. Ослабляв, прикував до ліжка в лікарняній баті.

Чому це трапилося? Ти ж вчив мене бути сильним, бо життя — це вічна боротьба. Боротьба з чужими, боротьба за своїх. Що можу зробити для Тебе, мій найдорожчий батьку, мій добрий друже? Колись Ти мені приніс китицю бузку і він мені помів відворозити від важкої недуги. Стояв далеко на підвіконні і тинив мого око своїм „зіркатим цвітот“. Мов воскова свічка, змучена хворобою, гасла на очах, а сталося диво... Я зберу усі найкращі квіти землі, щоб погостити Тебе...

Тільки зачекай на мене...
Мій справжній Лішарю...

Надійний дебют юного журналіста

Сергій Волинський, „Ложить на серці доля України“, саяткова відзначення Богдана Ленкового та сподвижника Ленкіяни, д-ра Романа Смика, Бережани, 1996 р.

У трьох образних розділах своєї мемуарної розповіді на тему Ленкіяни, а саме: „Краю, рідний, коханій, ти усе, що я маю!“, „Я радію його поверненню!“, та „Раз добром нагірті серце від не прохолодне...“ — учень 11-ї класу Української державної гімназії в Бережанах Сергій Волинський, син директора Бережанських музеїв Книги та Богдана Ленкова, Надії Волинської, віддає честь нашому славному поетові та сподвижникові його триумфального повернення в Україну, д-рові Романові Смиківі.

Юний автор здобувся на зрілий, добре відомомований журналістський осяг, що чітко рисує, на ті спадщини Богдана Ленкого, характерний портрет його звеличання і засновника заподвижків поетової традиції в Україні, місячната рідної культури й лавреата премій Братів Ленків та В. Винниченка, нашого співгромадянина в діаспорі, д-ра Р. Смика.

У висновках своєї розповіді в гарній літературній формі Сергій знає: „Д-р Роман Смик за півстоліття еміграційного життя не тільки не втратив любові до України, але й робив усе, аби її не втратили ті, хто волею долі потрапив на заокеанські землі. Особисто, як своїм фінансуванням, так і громадською діяльністю, працював він на збереження і розбудову української культури“.

„Ложить на серці доля України“ — це й відзначення невтомних трудів нашого заслуженого громадянина, що вроджав довших десятиріч безкорисливо працював зі своєю св. п. дружиною Лідією над увічненням духової й матеріальної спадщини Богдана Ленкова та Патріарха Йосифа Сліпого. Честі гідною племянниковою автора „Мазени“!

Роман Кухар

ВЕРХОВНИЙ СУД ФІЛІПШІН

своєю підтримкою у відторк, 10-го червня, відкидання прохання змінити конституцію, зовсім знічний сподвижник теперішнього президента Фідела Рамоса кандидував на другу каденцію. Політичні конкуренти Ф. Рамоса радіють ним рішенням, бо матимуть можливість у виборах в травні 1998 року пропонувати свою кандидатуру на становище президента країни. Конституція, котру встановлено 1987 року, зазнала, що зазначення президента триває шість років без можливості переобрання на другу каденцію. Це було, як прима охорона проти диктаторства, котре філіпінські пережили під час 20-річного правління Фердинанда Маркоса.

У ПЕРШОМУ ДОЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ смерті найдорожчого МУЖА, БАТЬКА, ДІДА ПРАДІДА і невіджадуваного найстаршого БРАТА

бл. п.
БОГДАНА БОБИЛЯКА

ур. 1.VIII.1914 р., + 31.V.1996 р.
учителя у селі Заріччя, Жидівський район, Київська обл.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ з ПАНАХИДОЮ
у 1-го червня 1997 р. о год. 7:30 ранку
в українській католицькій церкві св. о. Миколай у Пасеку, Н.Дж.

Просимо рідних і знайомих згадати покійного у своїх молитвах.

сестри	— ТЕОДОРА з родиною
	— ОЛЕНА
внук	— СТЕПАН БОБИЛЯК
родина в Україні.	

Фестиваль, фестиваль...

У 1976 році ЗСА святкували 200-ліття своєї незалежності. Українська громада Нью-Йорку, предкам якої понад століття тому долею судилося осісти в Америці, також активно приєдналася до відзначення цієї великої дати в житті американського народу. Спеціально створений комітет організував проведення в цьому місті Українського фестивалю. Так було започатковано ще одну добру справу в житті української діаспори.

Від 1977 року організуванням та проведенням цих щорічних фестивалів займається парафія церкви св. Юрія. Це на сьогодні є отець-василієм Патрік Паша. Про це та багато іншого цікаво й захоплююче розповіли авторів цих рядків о. Лаврентій Лавринюк, який був одним з перших організаторів такої потрібної як для громади, так і її церкви справи та ось вже 20 років з допомогою парафіян не дає пригаснути цій гарній традиції.

Український фестиваль — це не тільки масове свято, на якому виступають співаки, музиканти, танцюристи, показують і продають твори мистецтва тощо, а й живо і з неабияким успіхом торгують національними стравами, насамперед, славними нашими варениками та голубцями, від яких, як мовиться, пальчики оближеш.

Але й усе згадане — то ще не Український фестиваль. Бо ж він є також неабиякою нагодою для зустрічей, широким розмов між друзями, ровесниками, однокласниками з часто давноминулих літ, котрі, трапляється, не бачаться цілий рік та котрих, на жаль, стає все менше й менше. І не тільки для розмов зустрічаються, а й порадяться одне одному, що, наприклад, придбати у крамниці Хризант Каміньської-Геніши з широкого вибору імпорт

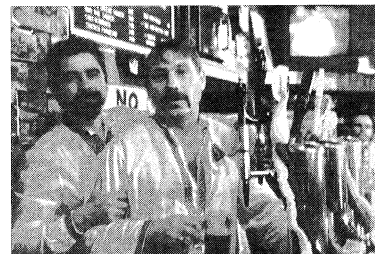
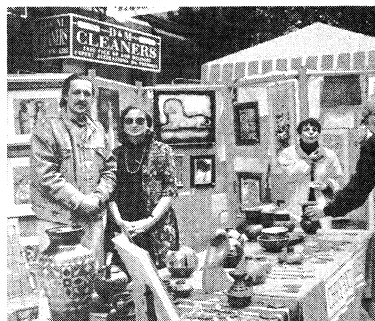
римування храму Божого, а й про підтримку багатьох починають священників та парафіян. Адже при церкві діють початкова та середня школи, програми навчання для українців, що останніми часами прибувають до ЗСА з краю; утримуються два автобуси, а в школах працюють понад 20 учителів, яким за їхню працю треба платити...

Але й усе згадане — то ще не Український фестиваль. Бо ж він є також неабиякою нагодою для зустрічей, широким розмов між друзями, ровесниками, однокласниками з часто давноминулих літ, котрі, трапляється, не бачаться цілий рік та котрих, на жаль, стає все менше й менше. І не тільки для розмов зустрічаються, а й порадяться одне одному, що, наприклад, придбати у крамниці Хризант Каміньської-Геніши з широкого вибору імпорт

Фінансової підтримки церква св. Юрія таки дуже потребує. І йдеться, власне, не тільки про ут-

тованої з України кераміки, мистецьких полотен як діаспорних (скажімо, традиційних для фестивалю ЕКА та його синів Юрія і Яреми Козаків), так і порівняно нових для діаспори мистців, як-от Валерій Скрипка з Києва. А наступного року Х. Каміньська-Геніши сподівається збагатити вибір мистецьких творів з доробку відомого українського художника Опанаса Залишаки.

А спробуй-но приятелям — давним чи й недавнім — утриматися, аби не "заскочити" на гальбу-другу до "корчми" "Брусик" Святослава Кузіва! Особливо ж, коли пивко львівське, такі напередодні свята заведено відомої далеко не тільки в Україні фірми "Коло", а обслуговує вас "бригада" на чолі з барменом Джованні-Юзом. Щоправда, зауважив С.

На світлинах: фестиваль — це й наслада поспоминати про життя-буття; С. Гнатенко (справа) і Є. Вацків; Хризант Каміньська-Геніши та київський мистець Валерій Скрипка; "бригада" Джованні-Юза своє діло знає.

Кузів, українці охочіше "натискають" на оковиту...

І ще на фестивалі впродовж років проваляють лотерію на користь жертв Чорнобиля. Цим займаються членки 1-го відділу Союзу Українок Америки Стефанія Гнатенко та її близька подруга Євгенія Вацків.

Стефанія професійно займається живописом, і картини її має вдома не одна ширя українська родина, а Євгенія за любові пропонує бажаним квитки лотерії та, як каже, небагато знаходиться людей, які відмовилися б і в такій формі допомогти

Україні. С. Гнатенко та Є. Вацків, які і більшість з їх покоління, прожили не легке й непросте життя, тому й зрозуміло, чому серця їх так шедри на добро та співчуття.

...Переглянувши фотознімки, хтось з читачів може запитати: а де ж, мовляв, вареники? Відповідь: вареників немає. Добрі люди — дай їм Бог здоров'я — геть усе оту смакоту спожити та й усіх нас на наступний Український фестиваль прибути просили.

Світлив і писав Володимир Романюк

Вийшов перший том "Українського правописного словника"

Недавно вийшов з друку перший том "Українського правописного словника". За останні майже 50 років в Україні та поза нею не було видано правописного словника, що на нього могли б розраховувати численні пресові органи. Це привело до небузального різноманітності в написанні тих самих українських слів. Орфографічний словник, що вийшов у Академії Наук в Україні в 1975 році був насичений численними ризиками, типовими сузізнями та іншими зворотами, не властивими духові та стилеві української мови.

Тому Інститут Української Мови взяв на себе ініціативу привести до певного упорядкування українського правопису і видати найбільшій дотепер (понад 125,000 слів) "Правописний словник української мови". Група укладачів та редакторів словника багаторазово передискутувала різні можливості і прийшла до переконання, що найдоцільніше буде дотримуватися норм "Правописного словника" Григорія Голоскевича, як справді соборного, всеукраїнського словника, що останній раз вийшов з друку в 1928-29 роках в Харкові.

Український правопис, що вийшов у 1929 році в Україні, хоч і примусово застосовано, з кінця кінського правопису, не виконав свого завдання. Він залишився перенесеним явним ризиком, що переважали в ньому ще з 1938 року.

Справа з упорядкуванням правописних правил залишилася і далі відкритою. Це привело до дальшого різноманітного

написання тих самих слів і термінів української мови. Академія Наук України, після проголошення України вільною державою, не вийшла в тісний контакт з різними територіальними, зокрема з членськими українськими установами та організаціями в Америці, Канаді, Європі, Австралії та інших країнах. Це привело до дальшого неупорядкування української правописної справи.

Новітній правописний словник зривається від до-теперішніх словників тим, що в ньому уведено понад 120 слів на літеру "п", що були цілком відсутні в попередніх словниках. В ньому уведено слова, що віддзеркалюють українську мітологію, релігійну тематику, філософію, що були відсутні в словнику Г. Голоскевича. Уведено новітню тематику, зокрема комп'ютерну тематику, а також тематику космічної і міжпланетарної термінології.

В новітньому правописному словнику усунути рідко живані архаїзми й діалектизми, а також усунути недоречності й технічні помилки, що їх має словник Г. Голоскевича.

Всі три томи словника матимуть 1,440 сторінок тексту. Ціна за всі три томи словника становить 90 дол. Замовлення слід надіслати на адресу: Ukrainian Language Institute, P. O. Box 54101, Linden Hill Station, New York 11454.

Борис П. Берест

26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel: (212) 473-3550

Всі найновіші книжкові ВИДАННЯ одержите в АРЦІ

* ПОСЛУГИ *

ПЕРЕВОЗИМО:

транспортування з і в автобусі, візити до лікарів, лікарень. Доставка вантажів на будь-яку відстань, та інші послуги. Бізнес: (201) 525-6587

ДО ВІНАЙМУ:

2 1/2 кімнати на 3-му поверсі в Ірвінґтоні, Н.Д.Ж. Оплата 375 дол. з організації. Тел.: (201) 373-6975

НА ПРОДАЖ

Продати окрему ділянку площею 1.8 акри. П'ять хвилин ходу від Союзу. Перекази в близько переказу. Зв'язок з Франком держави. Перекази положення на акційний об'єкт постійний дім. Про bliжні інформації прошу телефонувати на

(313) 881-9210
і платити за Рентією

ВАКАЦІЇ

вигідні, гарні мешкання з верандою, близько океану у Вальдвіллі, Н.Д.Ж. Прошу телефонувати до А. Никорич. Тел.: (609) 729-5814

* ПРАЦЯ *

ПОШУКУЄМО

українку до 1 1/2 річної дитини в Меліні, шт. Вірджинія до п'ятих без нічлігу. Прошу тел. (212) 477-5759
Платня згідно з домовленіями.

* FUNERAL DIRECTORS *

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema

129 East 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

American Red Cross In Greater New York

150 Amsterdam Avenue
New York, NY 10023
(212) 767-1000
A relative in Ukraine is trying to locate his maternal uncle, IVAN ALEKSEEVICH KOSTIV. Mr. Kostiv was born in 1920 in the village of Verkhnya Yablunka, Borynskyi Raion, Drobovychskaya Oblast, Ukraine, came to the U.S. in 1945 and lived in New York, "Volgaj #70". His father's name was Aleksai Kostiv. Please call Edwin Lopez (212) 875-2255, from Monday to Friday if you can help us in our search.

Пакунки в Україну БЕЗ МИТА

59c, 69c, 79c lb
UPS наліпки та БЕЗКОШТОВНИЙ підбір пакунків: 1 888 725-8665
(201) 763-8778 79c LB при пересилці через UPS
ROXOLANA
300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040

ПОШУКУЄМО ДО ПРАЦІ

В готелі "HILTON", Дакота, Ваши, Флорида терміново потрібно 15 людей (10 жінок і 5 чоловіків) виходом до 45 років.
Перший день праці 20-го червня.
Вийдіть групи до Флориди і до Нью-Джерсі 18-го червня.
ОПЛАТА \$700 за годину + 600 (без знання англійської)
Проживання та дорожній сніданок і полуденок включені!
По інформації тел. (908) 805-9664

See & Air Shipping Service, European products, services, money transfer, professional services.

КОМПАНІЯ MEEST-AMERICA Inc.

шукає людину до праці в бізнесі.
Необхідним є досконале володіння англійською і українською мовами та знання комп'ютера.
Просимо вислати ваше резюме на факс (908) 925-7898
За додатковими інформаціями телефонуйте: (908) 925-5525
Наша адреса:
817 Pennsylvania Ave.,
Linden, NJ 07036

ST scope travel inc
201 378-8998
800 242-7267

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 222 Відділу
3 днем 1-го червня 1997 р. обов'язки секретаря з'єднаних Відділів 222/328 перебрис секретар

БОГДАН КОВЧ

Просимо членів звертатися в усіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу:
Mr. Bohdan Kowcz
3657 Vezber Dr.
Seven Hills, OH., 44131
(216) 524-1639

Запрошуємо вас зробити несподівану приємність рідним чи знайомим передплатуючи їм "The Ukrainian Weekly".

Передплатити студентам "The Ukrainian Weekly"

• Якщо маєте сина, доньку, внука чи внучку в університеті передплатити їм "The Ukrainian Weekly".
• Газета буде доставлена до місця навчання.
• "The Ukrainian Weekly" це поміст, який допомагає втручувати зв'язок з українським життям та українською громадою і служить усім генераціям.
• У цій газеті знайдете цікаві матеріали з різних ділянок, як також з життя української молоді в Америці, Канаді та Україні.
• "The Ukrainian Weekly" це газета заведки якій українська молодь задержити свою ідентичність.
• "The Ukrainian Weekly" це видання Українського Народного Союзу, найстаршої забезпеченої громадської української організації в ЗСА, як завжди допомагає своїм членам, українській громаді та Україні.

Передплата

	Річна	За число
Для членів:	\$40.00	..77
Для нечленів:	\$60.00	\$ 1.08

Передплату надіслати до:
The Ukrainian Weekly
30 Montgomery Street
Jersey City, NJ 07303

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у "Свободі" тільки після появи платних оголошень у щоденнику або "Українському Тижневику".
Редакція "Свободи"

Чи знаєте, що "СВОБОДА"

це не тільки найстарший український щоденник у світі безперебійної появи, але й найдорожчий.

За нього платять

члени УНСоюзу 30 центів, а нечлени — 40 центів.

Чи не варто підтримати цю газету передплатою?

30 Montgomery St.
Jersey City, NJ 07302
Tel.: (201) 434-0237

Федеральна Кредитова Кооператива

САМОПОМІЧ

в НЬО ЙОРКУ
пропонує вам

найкращі та найвигідніші умови позичати гроші на закуп вашого першого дому.

Для кваліфікованих членів від 1-го травня 1997 р. буде можна одержати моргедж на першу хату, маючи тільки

5% завдатку.

За дальшими інформаціями звертайтеся до нас телефонічно або безпосередньо до Любомира Зелика.

SELF RELIANCE NEW YORK F.C.U.

Main Office: 108 Second Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-7310 • Fax: (212) 473-3251
Kerhonskon Branch: 23 Main Street, Kerhonskon, NY 12446
Tel.: (914) 626-2938 • Fax: (914) 626-8636

По за межами міста Нью-Йорк телефонуйте до нас безкоштовно:
1-888-735-3735

Buy One get 5% OFF

second purchase on any tour or airline ticket to Ukraine for travel in July offer expires Jun 9

email info@scopetravel.com http://www.scopetravel.com